

Arno Lubbinge:
**'If you pay peanuts,
you get monkeys'**

Krijg 'm aan de telefoon en je herkent 'm meteen. Arno Lubbinge is namelijk een bekende stem in televisieland. De Nieuwegeiner is al van begin af aan verbonden aan Hart van Nederland en spreekt ook andere programma's in voor SBS en andere opdrachtgevers. Hij vertelt over zijn werk, de ontwikkelingen daarin en de apparatuur waarmee hij werkt.

Arno Lubbinge is de bekende voice-over van Hart van Nederland. Al toen SBS 6 in 1995 startte met haar uitzendingen is de stemacteur als video editor en voice-over aan boord gekomen bij Cameo Media, de producent van Hart van Nederland. Hij werkt er nog steeds, al is er in de tussentijd elf jaar wel het een en ander veranderd. "Cameo Media werd SBS Productions en is nu een volle dochter van SBS en Hart van Nederland is inmiddels één van de populairste nieuwsprogramma's op de Nederlandse televisie, met dagelijks anderhalf miljoen kijkers of meer. Ik heb in de tussentijd functies doorlopen als hoofd editing, web designer, vormgever en item regisseur, maar houd me nu alleen nog maar bezig met voice-over werk", legt Lubbinge uit.

Flinke klus

Tegenwoordig werkt Lubbinge als voice-over bij de late editie van Hart van Nederland en spreekt hij ook programma's als 'Stay or Go' en 'De grote verbouwing' in voor SBS. "In 2000 ben ik me ook freelance bezig gaan houden met het stemmenwerk. Tegenwoordig spreek ik voornamelijk medische-, bedrijfs- en instructiefilms in voor opdrachtgevers in binnen- en buitenland", legt hij uit. Dankzij de komst van het internet zijn de ontwikkelingen razendsnel gegaan; zat de voice-over tien jaar geleden alleen maar in de auto - onderweg van sessie naar sessie - tegenwoordig heeft bijna iedereen een eigen studio. "Dat neemt overigens niet weg dat ik na-

tuurlijk het liefst bij de opdrachtgever zelf inspreek", vertelt Lubbinge. De stemacteur wordt vaak ingezet op commentaar-teksten voor bedrijfsfilms, maar regelmatig komen ook commercials en radiojingles voorbij. Lubbinge: "Op dit moment ben ik aan het zwoegen op het inspreken van de vragen van het theorie-examen Am (brommer), 999 in totaal. Een flinke klus, zeker als je bedenkt dat ik er maar vijftig in een uur kan doen, daarna ben ik even 'uitgeluld'. Uiteindelijk zet mijn opdrachtgever Lens Media ze op een site, waar mensen tegen betaling oefenexamens kunnen maken - www.nationaalverkeersexamen.nl. De auto- en motorexamens zijn al door mij ingesproken (beiden zo'n 1700 vragen)."

De apparatuur van Arno Lubbinge

"Opname en editing doe ik met Protools. Software versie 7.1 LE. Als hardware heb ik een Digi002 Rack staan en een Command 8 mixer. Ik luister af op een set van Genelec 8040A speakers. In mijn spreekcel hangt een RØDE NT2 microfoon. Ik gebruik een Symetrix 528e als voorversterker, en een multibandcompressor van Triple C. Een Behringer mixer en een Sony MDR V700 hoofdtelefoon zorgen voor mijn afluistering."

Techniek

Opleidingen op het gebied van 'stem-acteren' zijn er niet, vertelt Lubbinge: "Er is althans geen school waar je als gediplomeerd stemacteur vanaf komt. Er is wel een aantal opleidingen en workshops. Zelf geef ik les bij Stemacteren.nl, een initiatief van de Leidse IAM Studios. In twaalf lessen worden je daar de eerste beginselen van het stemacteren bijgebracht. Andere docenten zijn logopediste Myra Grunning, ste-

matrice en -regisseur Beatrijs Sluijter en stemregisseur Barnier Geerling. Ook stemmenbureaus Panache en Multivoice, en stemacteurs Tuffie Vos en Ben Maasdam verzorgen een opleiding stemacteren of geven workshops over het gebruik van de stem." Niet iedereen kan stemacteur worden. Het hebben van een mooie stem alleen is bijvoorbeeld niet voldoende. "Het gaat er om hoe je je stem gebruikt", legt Lubbinge uit. "Iedereen kan een tekst voorlezen, maar dat is nog niet hetzelfde als het spelen van een rol of het vertellen van een verhaal. Pas als ik voor de klas sta merk ik weer hoe moeilijk het vak eigenlijk is. Daarnaast komt er ook nog een hoop techniek bij kijken. Het gebruik van je stem, intonatie, maar ook het bespelen van een microfoon en het maken van een opname. Iemand moet er ook echt voor gaan. Als stemacteur ben je vaak zelfstandig ondernemer. Dat betekent dat je flink moet investeren in je product en dat je zélf verantwoordelijk bent voor het aanbrengen van nieuwe klanten. Er zijn maar weinig mensen die dat er voor over hebben."

Beunhazen

Het aanbod van stemacteurs in Nederland is de laatste jaren enorm gegroeid. Ook dat komt voor een belangrijk deel door internet. "Iedereen die wil kan zichzelf op in-

ternet profileren als stemacteur", vertelt Lubbinge. "Dat kan via een eigen site of op stemmenbanken als stemmenweb.nl. Maar dat wil nog niet zeggen dat iedereen die zich 'stem' noemt, dat ook echt is. Opdrachtgevers zijn echter ook niet gek natuurlijk en die weten heus wel wie ze moeten kiezen. Sommige stemmensites houden er een strikt 'deurbeleid' op na. Stemmenweb.nl, stemmenbank.nl en reclamestemmen.nl plaatsen alleen topstemmen en dat zijn er al meer dan genoeg!" Toch ondervinden de gevestigde namen nog wel eens last van 'beunhazen' die een graantje willen meepikken. "Natuurlijk gebeurt dat, maar ik denk dat elke branche daar wel mee te maken heeft", beaamt Lubbinge. "Slechte kwaliteit, bodemprijzen...Ik hoor opdrachtgevers wel eens klagen over collega's van me, maar het is toch ook logisch; If you pay peanuts, you get monkeys!" Zelf is Lubbinge aangesloten bij meerdere stemmenbureaus, maar gek genoeg heeft hij daar nooit opdrachten van ontvangen: "Het merendeel van mijn klanten heeft mij weten te vinden via mijn site of via één van de stemmenbanken op internet."

Apparatuur

Zoals in het kader te lezen is, beschikt Lubbinge over een eigen homestudio, waarin uiteraard de nodige apparatuur te

vinden is. Maar waarom nu juist de keuze voor deze apparatuur? "Ik ben ooit begonnen met de RØDE microfoon en de Symetrix pre-amp. Niet te duur, maar wel goed genoeg om mee te beginnen. Tegenwoordig hoor ik alleen maar complimenten over de kwaliteit van mijn opnamen, dus dat is voor mij de reden om voorlopig nog geen andere microfoon te kopen. Al zou een mooie Neumann hier zeker niet misstaan. In de loop der jaren ben ik gaan uitbreiden. Omdat ik nogal eens audioprojecten voor SBS mee naar huis neem, besloot ik om bij mijn Protocols set een Command 8 mixer te kopen en goede speakers. Bij SBS werken we alleen maar op Genelec, dus ook die keus was snel gemaakt." Begin volgend jaar staat er voor Lubbinge en zijn gezin een verhuizing gepland en dus worden er al plannen gemaakt wat betreft zijn studio: "Nu heb ik nog de beschikking over een inloopkast waar ik mijn teksten inspreek, straks komt er een spreekcel. Ik ben er nog niet uit of het een zelfbouw (althans, dat laat ik doen) of een kant en klaar model wordt. Tips zijn van harte welkom!" Volgens Lubbinge is het bij de aanschaf van apparatuur in ieder geval goed na te denken over de te kiezen microfoon: "Je microfoon is het belangrijkste element. Kies er één die bij je past en kijk dan niet naar de prijs. Als je een goedkope microfoon snel weer moet vervangen voor een duurder exemplaar omdat je klanten klagen, ben je nóg duurder uit. Kijk ook naar de ruimte waarin je wilt gaan opnemen. Denk aan de akoestiek, maar ook aan het omgevingsgeluid."

Moelijk?

Een trend op het vakgebied van Lubbinge is dat er steeds meer vanuit huis wordt gewerkt. "Enig nadeel is nog dat de stem dan wel zichzelf moet kunnen regisseren aangezien de klant niet kan meeluisteren tijdens de opname", aldus Lubbinge. "Ik beschik nu over een plugin in Protocols, Source Connect, waarmee ik een live hifi audio verbinding kan maken met andere Source Connect gebruikers, waar ook ter wereld. Gewoon, via mijn huishoud ADSL verbinding! Nu zit er nog een kleine vertraging op de verbinding, maar dat zal niet lang meer duren. Bovendien wordt er al koortsachtig geprogrammeerd aan een video versie, zodat ik straks eindelijk ook vanuit huis op beeld kan inspreken." Voor opdrachtgevers is het volgens Lubbinge ontzettend moeilijk om de juiste stem bij bijvoorbeeld het juiste programma te vinden: "Daar

kwam ik onlangs weer achter, toen ik een stem zocht voor Hart van Nederland. Zelfs een van de grotere stemmenbureaus gaf toe dat het een moeilijke casting was. Ik zocht een stem die qua klank en toon paste bij onze huidige stemmen, maar die ook makkelijk te coachen was. Het heeft wel heel wat hoofdbreken gekost voordat we iemand vonden die aan dat profiel voldeed. Een stem kan zoveel doen voor de toon en de sfeer van een programma.

Slechts zelden komt het voor dat een stem zó aansluit bij een programma, dat hij de verpersoonlijking wordt van dat programma. Kijk naar Michael Abspoel van Man bijt hond, die is onvervangbaar!"

Mooi werk

Het werken met leuke collega's is volgens Lubbinge één van de dingen die het werk mooi maken: "Het zijn vaak professionals met hart voor het vak. Heerlijk om tien minuten te pielen op één tekstje, zodat beeld en geluid precies mooi samenvallen. Aan de andere kant is het natuurlijk ook te gek om binnen twintig minuten alweer buiten

te staan als de tekst er in één keer goed op staat!" Een mooi voorval deed zich eens voor toen Lubbinge een keer moest invallen bij Actienieuws omdat zijn collega Michiel Koudstaal ziek was. "Terwijl ik over de A2 aan kwam rijden bij Amsterdam, bleek dat de hele ringweg én de binnenstad compleet vaststonden. Toen ik na een uur nog geen honderd meter vooruit gekomen was en we nog maar één uur voor de uitzending zaten, bleek dat ik het niet meer zou halen. Michiel is toen voor alle zekerheid - met zijn zieke hoofd - thuis alle voice-over teksten gaan inspreken. Intussen wisten onze producers een motor koerier te charteren, mét extra helm. Die heeft mij op een parkeerterrein aan de rand van Amsterdam opgepikt. Twintig minuten voor de uitzending werd ik bij SBS voor de deur afgezet. Daar stond iedereen al klaar met water, scripts en bandjes. Bij de start van de uitzending was alles keurig ingelezen. Van stress heeft de kijker dan ook niets gemerkt!"

Meer informatie via
www.lubbinge.com